

I. ELS COMPANYS DE VIATGE

A la nostra parròquia **hi ha poca consciència de comunitat entre els diferents grups**. Cal crear comunitat basant-nos en el discerniment. Els feligresos celebrem junts i coincidim en la parròquia però no tots caminem junts. Caminar junts és més propici en les comunitats religioses, els grups de preparació de vida (joves, adults), també a algunes famílies, la petita església domèstica. Circumscrivim el ser església als que pensen com nosaltres, però si l'Església és el Poble de Déu hauríem de caminar junts tots els batejats. La sinodalitat es manifesta en viure com a comunitat i es fa realitat si tenim present que la clau de la nostra acció ha de ser el servici, reprendre l'Evangeli com a anunci, assumir l'ecclesiologia de la unitat en la diversitat i participar activament en la missió evangelitzadora.

Per caminar junts cal **avançar en el coneixement de Crist i treballar l'acollida i l'acompanyament**, per això cal cuidar molt els primers contactes amb les famílies de la catequesi, nous matrimonis, joves de confirmació i batejos. La formació continuada és important per a valorar allò que vivim i s'ha d'adaptar als diferents graus de coneixement.

Tota persona té llibertat d'elecció per realitzar este camí al llarg de la seua vida. Cal pregar per tal que la transmissió de fe done fruits. Si Jesús es fera present hui en dia, tindria en compte la bona voluntat. Ell ensenyava el Regne. Si algú volia apropar-se-li era acollit, però les bones persones també caminaven.

Es fomenta una **concepció de fe individualista** però s'hauria de propiciar una fe més participativa i en comunitat, més caritativa amb els altres. De vegades predominen els prejudicis i es marginen aquells que no pensen com nosaltres. **Jesús ens demana que caminem junts**. L'Esperit Sant baixa quan estem reunits.

La pastoral sectorial ha fragmentat el Poble de Déu, afavorint la sectarització i la desconfiança mútua. Si ha d'haver atenció pastoral diversificada que siga per atendre els diversos moments de l'itinerari d'iniciació cristiana, però no s'ha de perdre la vinculació a la comunitat a la qual es pertany. Per això, la pastoral parroquial hauria de prescindir d'elements disgregadors en funció de les edats o els estats civils i religiosos. Si som Poble de Déu, tots hem de relacionar-nos, conèixer-nos i estimar-nos. I això, a més de ser una font d'enriquiment mutu, ajudarà a transmetre a les noves generacions els valors i l'experiència de viure la fe en comunitat i assegurar la comunió. En tot cas, cal esmerçar **més esforços en la formació d'adults** i no sols en la pastoral dels sagraments d'iniciació que sovint només tenen un interès sociològic.

II. ESCOLTAR

Cal conèixer i escoltar la Paraula de Déu, cosa que la comunitat d'adults en formació permanent hem anat fent des de fa anys.

Cal caminar junts i durant este itinerari **escoltar-nos de debò**. Prendre el pols de la comunitat cristiana, escoltar tothom i especialment les persones més compromeses. En l'Església **no escoltem determinats grups, com ara les dones**, que són més que servents, els joves, que són el futur, les persones amb diversitat sexual, ni es tenen en compte les persones que desconeixen Jesús, cal no oblidar els més majors, la veu de l'experiència on rauen les arrels de l'Església. En l'àmbit social s'ignoren els moviments culturals, no es tenen en compte les accions polítiques i no s'escolten les

entitats científiques. També cal escoltar-se un mateix, reconèixer els nostres errors i parar-se a pregar.

Els descartats i exclosos que no tenen oportunitat d'expressar la seua veu són persones que per diferents circumstàncies després ja han sigut marginades. Moltes vegades estes persones, tot i ser creients, acaben allunyant-se a causa del missatge que reben de l'Església. Per això, per poder escoltar cal apropar-se a ells i fer-los sentir-se cridats.

El **diàleg** és necessari per a fer fructificar l'estima. És escoltant-los com descobrirem les necessitats de l'Església. També hi ha **problemes a l'hora d'escoltar-se dins de la mateixa Església**. D'altra banda, cal **parar-se a saber si des de dalt volen escoltar-nos** i també en quin grau es faran realitat les nostres demandes. Pot ser només escolten allò que interessa. A més, el context social i els mitjans de comunicació, lluny d'afavorir este acolliment i l'evolució de l'Església encara la fan retrocedir més.

En conclusió, s'ha de tenir **valentia per avançar**, deixar-ser il·luminats per l'Esperit i també tindre assertivitat per ser fidels al missatge de Jesús. **Jesús posava per davant l'estima** abans de jutjar. De vegades ens quedem en les formes i no el missatge de Crist.

No és habitual l'escolta activa i freqüent com a necessitat per a fer una bona avaluació i obrir nous camins. Des de Càritas s'atenen necessitats peremptòries, però no fem nostres els neguits dels més necessitats i marginats. Tampoc no ho denunciem davant les institucions públiques. **Escoltar és una actitud.** No es promou l'escolta i no s'escolta a qui no interessa. No s'atén als criteris científics contrastats i sovint s'opina sense saber-ne de temes delicats com l'eutanàsia o la interrupció voluntària de l'embaràs que es tracten fora del context, ignorant les circumstàncies personals que porten a decisions molt difícils. Convindria incorporar les comunitats religioses a la comunitat, vist que habitualment no compartim vivències ni formació.

III. PRENDRE LA PARAULA

Estem acostumats a no parlar massa perquè l'experiència que tenim ens diu que qui parla obertament molesta i queda exclòs,. I això és aplicable a tots, laics, religiosos i preveres. **No vivim una Església plural** i hem de superar este gran problema si volem que la nostra Església Local siga autèntica.

Les diòcesis de València, Sogorb-Castelló i Alacant formen part d'un territori que té dues llengües oficials. Malgrat això, **les diòcesis esmentades prescindeixen totalment d'una d'elles, el valencià**, desenvolupant tota la seua activitat catequètica, litúrgica i comunicativa només en castellà. Això suposa un menyspreu i escarni públic dels fidels cristians que, seguint la tradició rebuda de moltes generacions que els han precedit, en valencià han pronunciat les primeres paraules, han après a estimar, s'han comunicat amb l'entorn més immediat, han obert el ulls al món i l'han començat a conèixer i a fer-lo propi. Han pogut expressar les seues emocions més íntimes en tots els àmbits de la seua vida excepte en l'eclèsial, on ho han hagut de fer obligatòriament en castellà.

D'altra banda, esta **marginació intencionada, reiterada i permanent** d'una part important de la població d'estes diòcesis, que tenen com a llengua pròpia el valencià, vulnera de ple les constitucions conciliars de les quals emanen un seguit de preceptes que conformen el magisteri de l'Església i que fan referència a la inculturació i a l'ús de les llengües pròpies dels pobles a qui serveix. Davant d'esta realitat **els ministres**

ordenats haurien d'aprendre bé la llengua pròpia mitjançant la formació als seminaris i fer-ne un ús correcte.

IV. CELEBRAR

Les parròquies haurien de ser comunitats en plena comunió, on es viu la fraternitat, la participació, la coresponsabilitat i la cooperació, en canvi es redueixen a oferir servicis de catequesis infantil, pastoral juvenil, Càritas i horari de misses. El perfil actual de la parròquia no afavoreix que la litúrgia estiga al servici de la celebració comunitària de la fe, amb la dimensió mistagògica que li hauria de correspondre.

Actualment es prioritza la missa dominical sobre l'atenció integral i de qualitat on les comunitats puguen compartir, en perjudici de l'essència del ministeri presbiteral. Davant l'escassetesa de preveres cal obrir-se als ministeris laïcals com a instruments necessaris per a dur endavant l'acció pastoral i missionera allà on calga.

S'abusa de la celebració de **l'eucaristia en àmbits d'iniciació en la fe** i en algunes escoles finançades amb diners públics s'obliga a fer una missa setmanal, cosa que pot resultar poc respectuosa amb la procedència diversa de l'alumnat per als més menuts. Convindria fer un tipus de celebració adaptat abans d'entrar a participar en l'assemblea dels adults en la fe. **Els joves** veuen molta gent gran i fugen, **s'avorreixen en missa**, falta formació del poble sobre els símbols i rituals, l'homilia hauria de tindre més en compte el context actual.

Tant a la Catedral com a la parròquia predomina **"l'encarcament litúrgic" i la manca de participació**, on les celebracions litúrgiques són "actuacions", simples ritualismes "sense ànima". Caldria donar més protagonisme al poble de Déu, a l'assemblea, a la comunitat. Cal **posar al dia les normes litúrgiques**. Caldria animar millor el cant per augmentar la participació de l'assemblea a les celebracions.

Durant la celebració s'haurien de **fer realitat els gestos de la consagració**: partir el pa, compartir el vi i **resar el Pare Nostre en comunitat**, com a vertaders germans.

La majoria dels **temples no compleixen el Concili Vaticà II** respecte a les normes litúrgiques, són "teatres" quan haurien de ser circulars, com la Catedral de Brasília, amb l'altar enmig i tots asseguts al voltant. **La disposició actual genera actituds poc receptives**. Quan alguna vegada s'ha modificat la distribució dels bancs, l'ambient ha canviat. De l'altar estant es veu l'excés de bancs, molts d'ells buits, que es podrien reduir.

Convindria dinamitzar l'edifici i atendre les persones com els que venen seguint el Camí de Sant Jaume, facilitant-los l'accés a la basílica. Hi ha parròquies que sempre estan obertes i amb gent, on sona l'orgue i s'hi exposen les magnífiques obres d'art que conviden a la meditació. Seria bo de recuperar el Museu de fa temps oblidat mitjançant les inversions adequades i la coordinació parròquia-ajuntament.

V. CORESPONSABLES EN LA MISSIÓ

Hi ha una tendència generalitzada a pensar que el cristianisme s'ha de viure des de la moral individual i dins de l'Església. Sembla que ocupar-se de **la justícia social, del compromís polític, de la ciència, dels drets humans o de l'ecologia és cosa de les esquerres**. La institució eclesial visualitza constantment la seua preferència pels partits de dreta i d'extrema dreta, i alguns bisbes lideren i subvencionen estes posicions. Estes ideologies ens instrumentalitzen en les seues estratègies polítiques i, fins i tot, ens passen factura.

*El Poble de Déu és molt divers, el componen persones de diferents edats, estats civils i eclesials, i ministeris ordenats i laïcals. Tots formem un gran cos, amb diverses funcions i carismes, però no hi haurà coresponsabilitat mentre **no es respecten les capacitats de cada membre** en funció de la missió encomanada, mentre no s'hi diposite la confiança necessària en cadascú perquè pugui exercir responsablement el seu carisma. Hem d'abandonar l'Església dels eclesiàstics per a recuperar el concepte d'Església Poble de Déu.*

Cada batejat és "missioner" dins l'Església i el món i participa en tant que és membre viu i actiu. Però l'exercici de la coresponsabilitat és impedit per **la clericalització excessiva de l'Església, que dificulta la sinodalitat**. Parafraçant el Papa Francesc: "Quan tinc al davant un clerical, em convertisc en anticlerical".

VI. DIALOGAR A L'ESGLÉSIA I EN LA SOCIETAT

*Hi ha poc diàleg perquè tot està atomitzat. Cada parròquia funciona al marge de les altres. En alguns casos sí que es dialoga, però en general no es fa perquè **l'estructura no permet el diàleg**.*

*A la nostra Diòcesi **hi ha tendència a tancar-se en si mateix**. La UCV és tancada, amb un perfil de professorat molt concret, i això no és bo, perquè és un sistema que va degradant-se, on creix una forma de pensar única que no aporta res. La Fundació Col·legis Diocesans tampoc accepta els qui són d'una forma de pensar diferent. La manca d'idees és preocupant. Els clergues joves lligen poc, es preocupen poc per la seua formació i això no afavoreix el diàleg.*

*Cada diòcesi és autònoma però **no dialoga ni col·labora amb eficàcia amb les altres del seu àmbit social-cultural-polític** on conviuen realitats comunes que ens pertoquen per ser un grup humà amb característiques pròpies i diferenciades.*

*Hi ha una **falta de sintonia entre el món actual i l'Església institucional**, fruit d'una manca de pensament sòlid, proactiu, fonamentat exclusivament en els valors evangèlics, que té en compte la diversitat del poble de Déu a l'hora de distribuir responsabilitats a la diòcesi. Falla la comunicació entre la jerarquia i el poble i es refugia en els mitjans de comunicació afins a la ideologia eclesiàstica. Esta situació ens afebleix i dificulta el diàleg segur i assertiu amb la nostra societat. Sembla que estem a la defensiva, emmirallats en nosaltres mateixos. Si realment partírem d'una situació de fortlesa interna potser no ens importaria tant relacionar-nos i fer-nos més visibles en els altres mitjans de comunicació, així ens sentiríem recolzats per una comunitat cristiana que viu en comunió la fe i es mostra totalment transparent.*

VII. AMB LES ALTRES CONFESIONS CRISTIANES

***El sínode és catòlic**, universal, però es viu molt eurocèntricament i s'ignora que a l'Amèrica Llatina o a l'Àfrica hi ha d'altres iniciatives igualment vàlides per renovar l'Església. A l'Església de València pràcticament no s'hi camina junts: hi ha capellans africans i sud-americans i que col·laboren en les celebracions, però no s'acull als fidels de Llatinoamèrica.*

*Amb les altres religions hi ha molt poc diàleg i les relacions ecumèniques són escasses a escala diocesana. Entre les dificultats hi ha la **manca de cultura religiosa** en general, no saber discernir els diversos mons cultural-religiosos, de les distintes opcions cristianes: Catolicisme, Reforma, Ortodoxos, Anglicanisme...*

*Ara vivim un poc més la presència del ortodoxos i catòlics ucraïnesos. Al poble hi ha **poca presència de grups no catòlics** i sovint van pel seu camí. Cal millorar l'acceptació mútua, mitjançant el credo i la praxi.*

Podem remarcar alguns elements **ecumènics que caldria mantenir i potenciar**: la comunitat de Taizé des de fa anys ha fet camí entre els joves i el seus càntics s'han incorporat de forma habitual a les celebracions; en les setmanes d'oració per la unitat han vingut alguns pastors evangèlics ocasionalment; l'ús preferent de la Bíblia Interconfessional, present també les xarxes, és ja una realitat.

VIII. AUTORITAT I PARTICIPACIÓ

Tots els batejats han de tindre interès per l'Església i participar de les responsabilitats que estiguen capacitats per a exercir. **Els laics poden assumir moltes responsabilitats** millor que algun ministre ordenat només pel fet de ser-ho. Hi ha funcions que podrien fer els laics li llevarien maldecaps al rector i ho farien millor si en són especialistes. Caldria una major presència dels ministeris laïcals amb responsabilitats litúrgiques, administratives, econòmiques i de gestió.

L'autoritat ha de fer créixer i no angoixar. L'autoritarisme està en contra de la participació real. **L'autoritat ve de Déu i de l'actitud**, com se li reconeixia a Jesús en la seua forma d'ensenyar.

Autoritat no és el mateix que poder. L'autoritat vertadera la dona també un testimoni de vida. Sovint convé anar més espai per anar tots junts que no fer coses que deixen enrere la comunitat. Cal informar, educar i cuidar. La nostra parròquia té una història i una tradició que s'ha de tenir en compte i conèixer.

Pel que fa a la participació, hi ha massa organismes, molts merament consultius, que no decideixen res. **Caldria reduir els organismes consultius i donar veu i vot als distints estaments de l'Església.** Pel baptisme: tots som sacerdots, profetes i reis. El Papa Francesc si que impregna un aire distint però falta que s'aplique a les diferents diòcesis.

IX. DISCERNIR I DECIDIR

Partim d'una situació de manca de compromís personal, de comunitats cristianes poc sòlides i cohesionades, poc fonamentades, amb una identitat diluïda. Massa sovint, en les nostres relacions i en la forma d'enfocar la pastoral utilitzem criteris més propis de "l'esperit del temps", d'allò que viu la nostra societat, que no dels "Signes dels Temps". **No ens centrem en el valors de l'Evangeli ni en el discerniment a la llum de l'Esperit Sant** i això dificulta, per part de les comunitats cristianes, una participació compromesa, honesta, valenta, transparent i fraterna.

Per això és imprescindible que en la transmissió de la fe, no únicament pensem en tindre una bona organització i seqüenciació de continguts a impartir, sinó que allò més important siga **transmetre de forma sensible els valors cristians**, fruit d'una experiència comunitària de fe. Només des d'este paradigma podrem entendre i posar en pràctica els preceptes d'escoltar, deixant entre parèntesi les posicions personals, de compadir-nos, de tornar bé per mal, d'estimar les persones encara que no compartim alguns punts de vista, en definitiva, de fer valdre entre nosaltres el millor dels testimonis: "mireu com s'estimen".

D'altra banda, trobem a faltar una **dinàmica organitzativa que propicie i garantisca l'escolta i la pregària, la capacitat deliberativa i el discerniment i la presa de decisions** en cadascuna de les estructures jeràrquiques, des de la més reduïda en l'àmbit parroquial fins a la del govern d'una diòcesi. Caldria afegir que no es té en compte l'horitzontalitat al si del Poble de Déu, fruit del baptisme, que ens iguala a totes i tots. Això ha d'esdevenir un procediment habitual en la vida de l'Església com a forma

real de **participació en la presa de decisions**, fins i tot en el nomenament de rectors parroquials i bisbes.

Ens manquen referents personals a les comunitats i a les estructures pastorals que les lideren. Han de ser persones de consens, amb carisma, compromeses, humils, representatives, amb un estil de vida cristià, és a dir, cristians i cristianes amb autoritat, tant si són preveres, laics o religiosos. Sense este perfil de lideratge es fa molt difícil la sinodalitat.

Els rectors de les parròquies han d'estar presents en les seues comunitats, les han de viure personalment, fer-les seues i fer-les créixer, compartint vivències i experiències. Han de ser capaços de reconèixer i potenciar els "talents" dels seus feligresos quan se'ls demana respondre a consultes davant una presa de decisions o en el desenvolupament ordinari de tasques específiques relacionades amb la gestió d'una comunitat. No es pot presidir una comunitat parroquial sense comptar permanentment amb un grup representatiu de la seua feligresia.

X. FORMAR-SE EN LA SINODALITAT

Per tal que la sinodalitat siga possible cal canviar moltes actituds i no perquè siga l'objectiu de la vida cristiana sinó perquè és el mitjà per a **posar en pràctica els valors i consells evangèlics** que permetrien una renovació de les nostres relacions comunitàries i una nova forma de caminar junts.

Això pressuposa **donar la formació necessària** per a fonamentar teològica i bíblicament esta necessitat com a servici als germans en la fe i com a compromís personal de donació voluntària i lliure a l'Església i que este estil de vida es pugua transmetre a les noves generacions. Particularment, **la formació dels preveres ha d'incorporar este perfil** perquè puguen promoure i garantir l'estil sinodal a les comunitats que servisquen.

I a més de tot això, és imprescindible **canviar les estructures** que calga per tal de fer realitat els processos participatius, deliberatius i de presa de decisions en tots els àmbits diocesans, perquè el subjecte de la història de la salvació és el Poble de Déu, no els ministres ordenats.

Grup de formació d'adults de la
Comunitat Parroquial de Sant Jaume Apòstol d'Algemesí
Per una Església Sinodal: Comunió, Participació, Missió
Quaresma 2022